

Colossians

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Apostoles Paul di nangipitudo', ya hi Timothy di nangitudo' (1:1).

Hay Nangitud'anda eten Liblu: nan kimmulug ad Colosse (1:2).

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibag: hiyay ngadan di ohan ciudad an neheggon hinan duwa goh an ciudad an ad Laodicea ya ad Hierapolis (4:13).

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: mid mapto' ya hidin 56 A.D. Ya nedehhan hi nangitud'anah nan tudo'nad Ephesus.

Hay Teman ten Liblu: hay aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna.

Hay Outline ten Liblu:

Hay DOCTRINAN di kimmulug hi aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna (1:1—2:23)

Hay mangipa'innilah aat di doctrinadah aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna (1:1-14)

Hay apun di doctrinadah aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna (1:15-23)

Hay mangul'ulgud hi doctrinadah aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna (1:24—2:5)

Hay aat nan doctrinadah aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna (2:6-23)

Hay ATON nan kimmulug an dumalat hi aat Jesu Kristun mumpapto' hinan Himpampun an Tataguna (3:1—4:18)

Hay atonda ni' ahan ya nonomnomonda nan wad abuniyan (3:1-4)

Hay atonda ni' ahan ya paddungnay patayonda nan laylaydon di odolda (3:5-9)

Hay atonda ni' ahan ya ete"aday pa'itunnun ugalida (3:10-17)

Hay atonda ni' ahan ya ephodday numbino'ob'on an niyatandah nan udumnan tagu (3:18—4:6)

Hay atonda ni' ahan ya innilaonday aat nan numbino'ob'on an ibbadan kimmulug (4:7-18).

¹ Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul an ten duwa amin Timothy an muntudo'* an hiya goh di ohah ibba tu'u. Ya ha"in di ohah *hennag* Jesu Kristu an ma'alih apostoles† ta ul'ulgudo' nan Hapitna ti hiyah ne pohdon Apo Dios.

² Ya ten itud'anmi da'yun iColosse‡ an tatagun Apo Dios an un'unnud an i'ibbami ti an amin tu'u

* **1:1** Hay timpun din nangitud'anda ya 61 unu 62 A.D. † **1:1** Hay pohdonan ibaga ya *nan nahnag*. ‡ **1:2** Hidin nabayag an timpun agguy ni' nitungaw hi Apostoles Paul ya ma'al'ali nan siudad ad Colosse hinan Provinciad Phrygia ti hidiy pange'wan nan mungkumildu an malpuh nan Provinciad Asia hi appit di a'unugun di algaw an miyuy ad Babylon hi appit hi buhu'an di algaw. Mu hidin amatagun Paul ya manghan di nundengwaana ti waday duwan siudad an neheggon an ad Laodicea ya ad Hierapolis (Col. 4:13), mu inabakda ad Colosse, at hidiy pange'wan nan mungkumildu. Ya nan Liblu an Philemon ya hi Philemon di intud'ana, ya hiyay ohan kimmulug ad Colosse.

ya niddum tu'un Kristu.

Hi Apo Dios ni' an hi Ama tu'u ya ipadutu' da'yu ya ipalenggop da'yu. §

Hay Nangidenlan Paul hinan iColosse ay Apo Dios

³ Iluwaluanmi da'yun Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya alyonmiy mundenol amin da'yu ⁴ ti dengngolmiy aat di pangulugyun Jesu Kristu, ya hay aat goh di pamhodyun amin hinan tatagun Apo Dios. ⁵ Ti hidin penghanah nituduwanyuh nan Makulug an Maphod an Ulgud ya dengngolyuy aat di dedennon tu'u, at hiyaat un waday pangulugyu ya pamhodyu ti dumalat nan dedennonyun memehhod ay da'yud abuniyan. ⁶ Ya hidin hopapnah nangngolanyuh nan Maphod an Ulgud ya ininnilayuy aat di pangipadutu' Apo Dios, ya makulug. At ipaphod nen Ulgud di ugaliyu ta enggana, ya umat goh hinan tatagun niwa'atana an amin hinan luta ti ipaphodna goh dida. ⁷ Ya hi Epaphras* di nangngolanyu, ya hiya goh di ohah nahamad hi ligwa tu'un mi'baal ay ditu'u, ya un'unnud an puntamuon Kristuh nan tamu' hina. ⁸ Ya hiya goh di nangibaag ay da'mih

§ **1:2** Inusal Apostoles Paul nan duwan kalahin di apnga eden timpu. Nan nahhun an inalina an *ipadutu' da'yu* (unu *charis*) ya apngan di iGreece, ya nan netob an alyonay *ipalenggop da'yu* (unu *shalom*) ya apngan di Hudyu. *

1:7 Hay ngadana ya shortcut hinan immannung an ngadana an Epaphroditus, ya nan babain bulul di iGreece an hi Aphrodite an dios di pamhod di nalpuwan ten ngadan. Mu nob'on nan tagun hi Epaphroditus an nitudo' hinan Phil. 2:25 ya 4:18 an ta'on un numpaddung di ngadanda. Mid mapto' ya hiyay nangete"ah nan himba'an ad Colosse.

aat di pamhodyun nalpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa.

⁹ At dumalat din nangngolanmih aatyu ya engganad ugwan ya agguymi indinong an mangiluwaluwalun da'yun Apo Dios. Ya ibagamin Hiya ta ipa'innilanan da'yuy aat di pohdona ta luma'eng ayun manginnilah aat di itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa. ¹⁰ Ya atonyu ay ya abalinanyun mangipaddung hinan ugaliyuh nan pohdon Apo Dios, at hiyah ne mangipadenol ay Hiya. Ya nan numbino'ob'on an ato'atonyun maphod ya waday punhulbiana, ya ma'udman goh di panginnilaanyun Apo Dios. ¹¹ Ya na'abbagbagtu nan abalanan Apo Dios, at hay pohdo' ya malpuh nan abalinanay pangipaphodanah nan abalinanyu ta ologyun mangat hi mahapulyu. At ta'on hi un way ma'ma'at ay da'yu mu abalinanyun edpol. ¹² At munluwalu ayun Ama tu'u ta alyonyuy un ayu mundenol enen ma'ma'at ay da'yu ti impaphod ditu'u ta way aton tu'un mi'boltan hinan ipaboltanah nan tataguna, at middum tu'un amin hinan pumpapto'anan paddungnay napatalan. ¹³ Ti binaliwan ditu'uh nan pumpapto'an nan diyablu ta iniddum ditu'uh nan pumpapto'an nan pohpohdonan Imbaluyna ¹⁴ an hay natayanay dumalat hi nabaliwan tu'u, at inaliwanay bahol tu'u.

Hay Aat Jesus ya nan Ato'atona

¹⁵ Mabalin an ma'innilay aat Kristu, mu nigihong di aatnah nan aat Apo Dios an adi mattig. Ya hi Kristuy ma'alih pangpangullu, at Hiyay

na'abbagbagtuh an ami'amin an nalmu.† 16 Ya Hiyay nunlumuwon Apo Dios an amin hinan wad abuniyan ya hitun luta ti limmuna nan mattig ya nan adi mattig goh. Ya ta"on un nan na'uhi'uhig an himpampun an mumpapto' ad abuniyan, ya nan a'apuda, ya nan na'abbagbagtun a'apuda goh, mu hi Kristu damdamay nunlumuwon Apo Dios an amin hinan logom, at Hiyay okod ay didan amin. 17 Ya wagwadah Kristu ya un an amin di logom, ya hi Kristuy dumalat hi nalmuwanda amin. 18 Ya paddungnay un ohay odol nan Himpampun an Tatagun Kristu ti hi Kristuy ulu ti Hiyay dumalat hi ataguan di odol. Ti namahuan hi Kristu, at mamahuan goh an amin di tataguna, mu hi Kristun Imbaluy Apo Dios ya na'abbagbagtu ya un didan amin ti Hiyay nahhun an namahuan ti pangpangullu‡ ta way pangimmatunan an na'abbagbagtu ya un an amin di logom. 19 An amin di ugalin Apo Dios ya wadan Kristu ti hiyah ne penhod Apo Dios. 20 Ya ninomnom Apo Dios an bangngadon an amin di logom ta adida mi'bohhol ay Hiya. At hiyaat unna hennag nan Imbaluy na ta mibugha' di dalanah nan krus. Ya henen natayanay dumalat hi numbangngadan an amin tun wah tun luta, ya umat

† **1:15** Hay ituduna ya hi Kristuy mahhun an midat hi tawid an ipatawid Amanah nan nalmu ti hiyah ne biyang nan pangpangullu ti mumpidway alana ya un nan a'agina. Ya adina ahan itudu an Hiyay mahhun an limmun Apo Dios an umat hinan itudun nan udumnan kultod ugwan. ‡ **1:18** Bahaom nan footnote di Col. 1:15 ti hay namahuana ya oha goh an tawid an impatawid Apo Dios ay Hiya.

goh ad abuniyan. §

²¹ Ya umat goh ay ditu'u ti hidin hopapna ya nilahhin tu'un Apo Dios, at ni'bohhol tu'un Hiya an dumalat din ninomnom tu'u ya ina'inat tu'un nappuhi. ²² Mu la'tot ya impadinong ditu'un mi'bohhol ay Hiya ti dalatnay natayan nan Imbaluynah tun luta, ta way atonan mangabulut hi umayan tu'un Hiya. At hay panniganganan ditu'u ya napili tu'u, ya nahamad di ugali tu'un tatagunan adi mapahal. ²³ Mu hay mahapul ya inaynayun tu'un kumulug ta adi hin'umuy di pangulug tu'u ta mihamad tu'un mangunud. At adi tu'u ma'agay'ayan, mu un tu'uat unudon nan hahalimidon tu'un itudun nan Maphod an Ulgud Kristun dengngolyu an hiyah ne nan Ulgud an ma'ulgu'ulgud an amin hinan tataguh tun luta. Ya ha'in an hi Paul di oha goh an mangul'ulgud.

Hay Nuntamuan Paul hinan Amaphodan di iColosse

²⁴ Ad ugwan ya mipaligligata* ti nan tamu' an amaphodanyu, mu ta'on ya mundenola' an mangat. Ya immannung an mipaligligat nan tatagun Kristu, mu ay ihunay un hi Kristuy mipaligligat ti niddum ay dida. Ya mundenola' an middum an mipaligligat hinan aligatan tu'un da

§ **1:20** Hay kulugon nan udum ya nan verses 15-20 ya ohan kantan di kimmulug. * **1:24** Nibalud hi Paul ad Rome hidin nuntud'anan ten liblu, ya hiyah ne ohan kalahin di ligatna. Ya do'ol di mangulug an hay nabaludana ya nan na'abangan an abungnah di (Ac. 28:16, 30). Ya bahaom nan footnote di Ac. 28:30 ta innilaom di udumnan aatna.

Kristu ta way aton nan ligat Kristun magtud.†
 Ya midduma' goh ta way aton nan Himpampun
 an Tatagunan pumhod an ay ihunay un hiyay
 odol Kristu. ²⁵ Ya ha"in di oha goh an baal di
 Himpampun an Tatagun Apo Dios ti puntamuona'
 ay Hiya ta way atonyun pumhod. Ya tamua' an
 amin di tamu' ta ipa'innila' nan Hapit Apo Dios.
²⁶ Ya din penghanah engganad ugwan ya aggyu
 nipa'innilay Hapitna hi an amin hinan tatagu, mu
 ad ugwan ya impa'innilana. ²⁷ Ya hay ninomnom
 Apo Dios ya ipa'innilana nan Ulgud an aggyu
 nipa'innilah din hopapna. Ya henen Ulgud ya
 nabagbagtu an do'ol di ituduna an ma'ulgud an
 amin hinan tatagu. Ya hiyah ne aatna ti ta"on un
 da'yun Hentil ya niddum ayu goh ay Kristu ta way
 atonyun mi'bagtun Apo Dios an hahalimidonyu.

²⁸ At hiyaat un nan aat Kristuy ul'ulgudonmin
 amin hinan tatagu. Ya padananmi dida, ya
 itudtuduwanmi dida, ya ipadahmin amin di
 abalinanmi ta way atonmin mangipaphod hinan
 tatagun itudtuduwanmin niddum ay Kristu ta
 way atondan manginnilan mangunud ay Hiya.
²⁹ Ya hiyah ne dumalat hi pangitulida' an tu-
 mamutamu, ya do'ol di badang Kristun ha"in ti
 indatnay abalina'.

† **1:24** Adina pohdon an hapiton an adi umday natayan Kristuh
 nan krus ti umda ahan. Mu hay penhod Paul an hapiton ya
 nunligat hi Kristun immalih tun lutan nuntudtuduh nan Maphod
 an Ulgud hinan aggyu kimmulug hi abablubabluy, ya ni'ligat goh
 hi Paul an mangul'ulgud eden numpaddug an Ulgud hinan aggyu
 kimmulug hi abablubabluy, at na'uy an magtud.

2

¹ Pohdo' an innilaonyuy aat di amahmahlu' an muntamu ta way atonyun pumhod, ya umat hina goh hinan tatagun iLaodicea, ya nan udumnan tagu goh an agguy nannig ay ha"n. ² Umat hinay puntamua' ta way aton di nomnomdan mihamad, ya ta munhina"agida ya mumpopohhodanda. Ya ato' goh ta ihamaddan manginnilah aat nan Tugun Kristu ta way aton di panginnilaandan mihamad. At innilaonday aat di Ulgud Apo Dios an agguy nipa'innilah din hopapnan hay aat Kristu. ³ An amin nan ma'innilan makulug an wadan Apo Dios ya hi Kristuy mangipa'innila.

⁴ Ya ibaag'uh te ti ini ya waday udum an umalin mangitudtuduh hinnat'on ya ta adi ayu mabal-balian an ta"on hi un maphod di pangalida ti

ipibahhaway unudonyu!*

⁵ Mu hay punnomnoma' ya paddungnay wadaa' ay da'yu an ta'on unna' wah tu. Ya mundenola' ti inila' an napapaddung di punnomnomanu ti iluludyuy ma'at ay da'yu ta way aton nan pangulugyun Kristun adi mibahhaw.

Hay Aat di Amaphodandah Niddumandan Kristu

⁶ Inabulutyuh Kristu ta Hiyay Apuyu, at hay maphod ya inaynayyunun middum ay Hiyah tun itaguanyuh tun luta. ⁷ Ya ituptupyuy nan pangulugyuh nan pognad an hi Kristu ta podnonay itaguanyu, ya ongolonyuy pangulugyuh nan kinulugyun nitudun da'yu. Ya dumenodenol ayuh nan ma'ma'at ay da'yu.

* **2:4** Nan udum an kimmulug ad Colosse ya inabulutday napuhin tudtudun nan ohan balbalun kulto eden timpu an ma'alih Gnosticism, ya hay ohah ninomnom Paul hi nangitud'anan ten liblu ya ta mi'laban hinan udumnan tudtuduna. Ti hay doctrinada ya (1) ihamaddan mangun'unud hinan uldin di a'apudah aat nan ma'an, ya ma'inum, ya behta, ya ngilin (2:16-17) ti hana anu ya ma'ahhapul ahan hi aton (2:4, 8); ya (2) do'ol di mapaniaw ay dida an umat hinan adi madapa, unu adi matamtaman, unu adi ma'odnan (2:21); ya (3) hay atonda ya ipipihulday odolda (2:18; 3:23), ya paligatonda (2:23), ya mumpakugitda (3:11); ya (4) dayawonda nan a'anghel (2:18); ya (5) kulugondan na'ampah Jesu Kristu ti Hiya ya tagu ya anggay an bo'on Dios-an-Tagu, mu na'abbagbagtu anu Hiyah nalmuh an amin an limmun Apo Dios (1:15-20; 2:2-3, 9); ya (6) do'ol ay dida nan nahamad an nili"ud an ma'ahhapul an kulugon nan tatagu, mu dida ya anggay di mangawat hi aatna (2:18; 2:2-3). (Bahaom goh nan footnotes di I Tim. 1:3, ya II Tim. 2:18, ya Tit. 1:14, ya I Jn. 4:2, ya I Jn. 5:8, ya I Jn. 5:16, ya II Jn. 1:7, ya II Pet. 1:2 ta innilaom di udumnah aatna.)

⁸ Ya emayaanyu ta adiyu unudon nan tatagun mamuhih pangulugyu. Ti hay itududah pamuhida ya nan nomnomon nan tatagun nibahhaw an mid upidnan bumalbalan an nalpuh nan inunud di tataguh penghana an nan uldin ya ugalin di tataguh tun lutan itang di punhulbiana, ti bo'on hay aat Kristuy nalpuwan nan itududa. ⁹ Mu wadan amin ay Kristu nan ugalin Apo Dios, ¹⁰ ya an amin di maphod ya wadagoh ay da'yu ti niddum ayun Kristu. An amin di mumpapto' ad daya ya nan na'abbagbagtun a'apuda ya na'abbagbagtuh Kristu ya un dida.

¹¹ Ya ay ihunay un ayu nipakugit hi un ayu niddum ay Kristu, ya paddungnay un hi Kristuy nangugit ay da'yu. Mu bo'on nan aton di tatagun mungkugit di inatna ti unda inaan nan nappuhin ugaliyu. ¹² Ti hay na'at ay da'yu ya ay ihunay un ayu ni'lubu' ay Jesus hidin natayanah din nabonyaganyu, ya ni'tagu ayuh din nummahuan Apo Dios ay Jesus an dimmalat nan nanguluganyuh nan nidugah an abalanan Apo Dios. ¹³ Ya hidin hopapna ya paddungnay un tu'u natoy ti bintiw tu'u nan Maphod hi Ma'unud ti dimmalat di bahol tu'un aggyu na'aliwan. Mu la'tot ya paddungnay tinagu ditu'un Apo Dios an ni'tagu tu'un Kristu ti inaliwanan amin di bahol tu'u. ¹⁴ At nabaholan tu'u ti aggyu tu'u inunud di Uldin Apo Dios. Mu nan Uldin an nanguhig ay ditu'u an nangidiklamuh nan bahol tu'u ya inubah Apo Dios ti pinogpogna an ay ihunay unna

ni'lanhah nan krus Kristu.† 15 Ya inamehnay abalanan nan a'apun di nun'appuhin lennawa ya nan na'abbagbagtun a'apuda goh, ya impattignay nangamehanan dida ti inilan nan tataguh tun lutan mid abalanan daden lennawa, ya hay natayan Kristuy dimmalat hi nangamehanan dida.‡

16 Ya dumalat heten inali' ya hin'ing'ingaonyuy alyon nan mumpanuh ay da'yu an alyonday nappuhiy atonyuh unyu adi unudon nan pania-wonda an umat hinan mihda, ya ma'inum, ya nan behta, ya nan Behtah nan Akayangan di Bulan, ya

† 2:14 Hay ugalin di mungkumilduh din amatagun Paul ya iyammaday ma'alih Papel an Itud'an di Utang, ya pinelmaana, ya impilitna ta pelmaan goh nan umutang ay hiya. Ya impaddung Paul henen pepel hinan Uldin Apo Dios, ya ditu'un tataguh tun luta ya nipaddung tu'uh nan umutang ti aggyu tu'u inabalanan an nangunud (unu ay ihunay namayad) enen Uldin. Ya gulat ta pi'ion nan mungkumelduh nen pepel at mapogpog mahkay an amin nan nitudo' hidi, at adi mumbayad nan immutang. Ya impaddung Paul ta hi Kristu ya paddungnay pini'inay Uldinah nan krus (ti ay ihunay ni'lanhan Hiya), at pinogpognay amah'ahhapul di pangatan tu'u, at libli tu'u ti adi mahapul an unudon (unu ay ihunay mumbayad). ‡ 2:15 Hay ugalin di a'apun di tindalun di iRome hi unda mangameh hinan ohan babluy ya bangkelenganda nan natiliw, ya impabladda ya unda itnud hinan ambilog an kalatah nan siudadda an umat hinan aton nan muntukal an band ti matutunuddan dumalan hinan behta. Ya tumata'dog nan general hinan kalesana an punluganan di mi'gubat ta mipattig di anabagtunah nan mi'tigaw hi pingitnan na'abak, at umannung an mabainan nan natiliw ya nan mamannig. Ya intudun Paul an waday nipaddungan nen ugaliw nan inat Apu Jesus an paddung-nay timmata'dog hinan kalesana, ya binaina da Satanas ya nan dimunyuna an dimmalat nan nangamehanan didah nan krus. At ta'on un ad ugwan ya na'abak da Satanas an ta'on hi unda inalih unda aggyu.

nan ngilin an Habadu. ¹⁷ Mu henen ato'atonda ya hiyay pangimmatunan an paddungnay ngaun nan nahamad an ma'at hi udum di algaw. Ya na'at ay Jesus, at nalpah di punhulbian nan ina'inatda, at hi Jesus di nahamad hi ma'unud ad ugwan, ya bo'on nan mapaniaw. ¹⁸ Ya waday tagun pangal'alidah unda papihul di odolda, ya alyonday hay mahapul ya dayawon tu'uy a'anghel. Ya alyonda goh hi un do'ol di iniladah aatna ya mumpahpahiyada, mu un hay nalpuh nomnomda ya anggay an bo'on hay nalpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa. At umat ay hinay tatagu ya adiyu abuluton di atondan mumpanuh ay da'yuh unda alyon di adi ayu mabaliwan hi unyu adi unudon nan atonda. ¹⁹ Ti agguy ahan niddum di umat hina ay Kristu. Mu nob'on di aat tu'u ti ay ihunay un hi Kristuy ulu tu'u. Ya umat tu'uh nan odol ti mumpun'ummum nan tunggal di odol, ya wada goh di ulat an mangdon ta way atonan umodhol. Ya mangan, at umongol, ya umat hina goh hinan Himpampun an Tatagun Apo Dios ti ipa'ongolna dida.

Hay Paddungnay Ni'yatayan Tu'un Jesus ya Ni'taguan Tu'u Goh

²⁰ Ya ay ihunay un ayu niddum ay Kristuh nan natayana ti ad ugwan ya bintiwyu nan uldin di tataguh tun lutan§ itang di punhulbiana, at adi mahapul an unudonyu. Ya umat ay hina ya goh ta ay ihunay un ayu niddum hinan tataguh tun lutan adi mangunud ay Kristu? ²¹ Ti unudonyu

§ 2:20 Bo'on hene di Uldin Apo Dios an nidat ay Moses mu hiyah ne nan numbino'ob'on an uldin di tataguh tun luta.

nan uldindan mapaniaw an numbino'ob'on an adi madapa, unu adi matamtaman, unu adi ma'odnan. ²² Mu heten uldinda ya nalpuh nan nomnomda ti diday nangiyuldin, ya diday nangitudu. Mu an amin di paniawonda ya nalmu ta way ma'an ya mihda ta way atonan mapuh. ²³ Ya heten uldin ya ay ihunay un maphod ahan di aatna ti itudunay aton nan tatagun mangiyal'allan mundayaw, ya mangipapihul hi odolda, ya nan atondan mamaligat hi odolda. Mu mid anhan ah olognan mangituduh nan aton tu'un mampong hinan laylaydon di odol!

3

¹ At ay ihunay un ayu ni'tagun Kristuh nan namahuana. At nonomnomonyu nan wad abuniyan ti wah dih Kristun inumbun hinan pumpapto'anan nihodpeng hinan agwan Apo Dios. ² Ya ihihi'alyu nan wad abuniyan ya bo'on nan wah tun luta ³ ti ay paddungnay un ayu natoy ti bintiwyu nan nappuhin wah tun luta. Ya wah did abuniyan nan nahamad an itaguanyun pendon Kristu ya hi Apo Dios. ⁴ Ya hi Kristun mamdon hinan nahamad an itaguan tu'u, ya mumbangngad, ya hay pumbangngadana ya paddungnay mi'benang ayun Hiyah nan anabagtuna!

Hay Aat di Ugalin nan Umunud

⁵ Hay mahapul ya paddungnay unyu patayon nan laylaydon di odolyun nappuhih tun ataguanyu, at butiwonyu. Ti hay aat di mangunud hinan laylaydon di odol an nan nappuhi ya lumihog di atona, ya agaga"ihaw

di nomnomna, ya nabinabai, ya nalinala'i, ya nappuhiy laylaydona, ya umam'am, ya nan am'amona ya ay ihunay un bululna ti hiyay unudona. ⁶ Nan tatagun mangat hi umat hina an adi umunud ay Apo Dios ya pabungtonda Hiyah nan pumpanuhana. ⁷ Ya din hopapnah niddumanyun dida ya inatyu goh nan ato'atonda.

⁸ Mu ad ugwan ya hay mahapul ya ipogpogyun mangat hi nappuhi. Adi ayu mabanbannungot ya ma'agwigwig. Ya ipogpogyu goh an mamohol hinan abohlanyu, ya adiyu ulgudon di nappuhih aat di ibbayun tagu, ya adi malgom di hapitonyu. ⁹ Ya adiyu ilangkakan di ibbayu ti impogpogyu din nappuhin ugaliyuh hopapna. ¹⁰ Ti ad ugwan ya tene"anyu nan pa'itunnun ugaliyu ti hinukatan Apo Dios, ya ipaphopaphodna ta nangamung un migihhong hinan aatna, at an amin di aat Apo Dios ya innilaonyu. ¹¹ Ti hiyaat un tu'u nalam-mung, at ta"on un tu'u Hudyu unu Hentil, ya ta"on un tu'u nipakugit unu agguy, ya ta"on goh un tu'u tagun mid adalna* unu tagun atata'ot di atona an umat hinan agguy na'amu an manilhig an baka,† ya ta"on un tu'u himbut unu bo'on himbut, mu bo'on heney aptan ti hi Kristuy aptan. At ta"on

* **3:11** Nan tagun ma'alih mid adalnah din amatagun Paul ya nan tagun agguy nanginnilah hapit di iGreece ti hiyah ne na'abbagbagtun hapit anu an wah tun luta, at mid ini'inilada anu.

† **3:11** Henen atata'ot an tagu ya ma'alih *Scythian*, ya diday ohan atata'ot an tribo an hay appit hi agwan hi un hagangon di buhu'an di algaw ad Russia di nunhituwanda. Ya gapu ta nidugdugah di inatdan nangipata'ot hinan udumnan tataguh nan udum an tribo at inalín nan bo'on *Scythian* di aatda an diday umat hinan agguy na'amu an manilhig an baka.

un tu'u numbino'ob'on an tatagu mu nalammung tu'un amin ay Kristu!

¹² Ya da'yuy tatagun Apo Dios ti penpenhod da'yu, at hiyanan pento' da'yu. At hay mahapul ya ipaphodyuy ugaliyu ta ma'ahhimo' ayu, ya ma'ma'ullay ayu. Ya ipapihulyuy odolyu, ya topngonyuy atonyuh nan tatagu. ¹³ Ya itulidyuy aton di i'ibbayu, ya wa ay di mangat hi nappuhin da'yu ya adiyu u'unnungon ti nan nangaliwan Apu tu'uh bahol tu'u ya umat goh hinay pangaliwanyuh nan bahol di i'ibbayu. ¹⁴ Mu hay ma'ahhapul ya mumpopohhodan‡ ayu, ya malammung ayu ta ay ayu nahamad an hina"ama.

¹⁵ Ya ipalenggop da'yun Kristu, ya henen alenggopanyu ya hiyay mangipapuut hinan punnomnomanyu. Ti henen alenggopanyuy dimmalat hi namilian Apo Dios ay da'yu ta malammung ayu an paddungnay ohay odol. Ya hay maphod ya mundenol ayuh nan ato'aton Apo Dios ay da'yu. ¹⁶ Ya heden Tugun Kristu ya do'ol di ituduna, at hiyay abulutonyu ta hiyay nonomnomonyu. Ya hay maphod ya luma'eng ayu ta muntutudduan ayu, ya himpapadan ayu. Ya ikantayu nan edenolyun aat Apo Dios ya nan udumnan kantan di mangunud ay Hiya, ya edenolyu nan inat Apo Dios hinan pungkantaanyu. ¹⁷ Ya papuutanyun amin di atonyu ya hapitonyu ta hiyay panginilaan hi un da'yuy tatagun Apu tu'un hi Jesus. Ya hay pangatanyu ya middum ayun Jesus ta

‡ **3:14** Heten kalahin di pamhod ya *agape* hinan hapit di iGreece.

ihapit da'yun Ama tu'un hi Apo Dios ta alyonay mundenol ayuh nan ato'aton Apo Dios ay da'yu.

Hay Nituduwan nan Nunhina"amah Pumpopo-hhodanda

(Eph. 5:22—6:9; Tit. 2:9-10; I Pet. 2:18—3:7)

¹⁸ Da'yun binabai ya mahapul an un'unnud ayuh nan ahawayu ti hiyah ne aton nan man-gunud ay Apu tu'u.

¹⁹ Ya da'yun linala'i ya ipattigyuy pamhodyuh§ ahawayu, ya adi ayu mabungot ay dida.

²⁰ Ya da'yun ung'ungungnga ya adiyu ngohoyon di o'ommodyu ti hiyah ne di umipa'amlong ay Apo Dios.

²¹ Da'yu ay goh an o'ommodda ya ane'nongonyu ta adiyu idugah di hingalyun dida ti ini ya bum'onda.

²² Da'yun himbut* ya unudonyuh engganay a'ap'apuyu, ya bo'on hay awadandan da'yu ya anggay di pangipattiganyun mahlu ayu, mu nan pangunudanyun dida ya malpuh nomnomyu ya nan pange'gonanyun Apo Dios. ²³ Ti hay itudun nan Hapit Apo Dios ya inalinay,

“An amin di puntamuanyu

ya mahmahlu ayun mangat.”†

At paddungnay un hi Apu tu'uy itamuanyu an bo'on hay tagu. ²⁴ Ti inilayun hi Apu tu'un hi

§ **3:19** Heten kalahin di pamhod ya *agape*. * **3:22** Ta'on hi un way inyuldin Paul hinan himbut ta unudonday a'apuda mu adi tu'u nomnomon hi un inabulut Paul ta hubuton nan udumnan tatagu nan i'ibbadan tagu. Ti hay itudun Paul ya anggay hitu ya nan aat di ugalida an bo'on nan aat di biyang nan tatagun himbut (bahaom goh nan footnote di I Pet. 2:18). † **3:23** Ecc. 9:10.

Kristuy mangidat hi lagbuyu an hiyah ne nan pi'taguan ay Hiya. Ti makulug tuwalin Hiyay ad baal ay ditu'u. ²⁵ Mu nan tagun mangat hi nappuhi ya wada goh di lagbunah nappuhi, ti Hiya ya mi'id di nangiyohhaanah amaphodna ti nahamad di pangatna.

4

¹ Da'yun a'ap'apun di himbut ya mahapul an ipaphodyuy pangatyun dida. Nomnomonyu an wada goh di Ap'apuyud abuniyan an hi Apo Dios.

Hay Udum an Tugun Paul hinan Tatagu

² Da'yun kimmulug ya adi ayu humigan munluwalu, ya ep'ephodyuy punluwaluyu, ya munyaman ayun Apo Dios. ³ Ya hay punluwaluanyu ni' ya iluwaluan da'mi ta badangan da'min Apo Dios ta abalinanmin mangitudtuduh aat di pamaliwan Kristuh tagu an hiyah ne din agguy nipa'innilah din hopapnah dimmalat hi nibaluda'. ⁴ Iluwaluana' goh ay da'yu ta badangana' ay Apo Dios ta madadawoh an ma'awatan di tataguy itudtudu' ay dida.

⁵ Ya middum ayu ay hinan agguy kimmulug ya itudtuduyun dida tun aat Jesu Kristu, ya elanyu ta hay maphod di ipattigyun dida. ⁶ Ya tigonyu goh ta ephodyun mi'hahhahapit ay dida ta maphod di pangngolandah nan alyonyu. Ya wa ay di pohdondan innilaon ya tigonyu ta nepto' di pam-balyu.

Hay Nangihapitan Paul hi Amaphodan nan iColosse

⁷ Hi Tychicus an ohah nan nahamad an ligwa tu'u ya un'unnud an baal Apo Dios an ni'baal ay ha" in hinan tamun Apo Dios di mangipa'innilan da'yuh na'na'at ya hay ma'at ay ha" in hitu. ⁸ At hiyaat un'u honogon hiyan da'yu ta ibaagnan da'yuy na'na'at ya hay ma'at ay da'mih tu ta ipadenol da'yu. ⁹ Ya mitnud goh hi Onesimus* an oha goh an nahamad hi ligwa tu'un un'unnud an ohah i'ibbayun ma'amu'amung hina. Ya an amin di ma'ma'at hitu ya ulgudondan da'yu.

¹⁰ Hi Aristarchus an ni'balud ay ha" in ya apngaon da'yuh na, ya umat goh hinan kasinsin Barnabas an hi Mark an din inali' ay da'yuh din hopapna an wa ay ta umalin da'yu ya inabulutyu.† ¹¹ Ya alyon goh Jesus (an hay ohah ngadana ya hi Justus) di apngaon da'yu. Ya waday udumnah nan Hudyun mangunud ay Jesus, mu un tulu daten Hudyu ya anggay di ni'tamun ha" in hitu ta way aton nan Pumpapto'an Apo Dios an miwa'at, at do'ol di imbadangdan ha" in.

¹² Hi Epaphras an baal Jesu Kristun nidum ay da'yu goh hidin na'amu'amunganyu ya alyona goh di apngaon da'yu. Ya umi'ikay an gun mangiluwalun da'yu, ya alyonay ipaphod ni' da'yun Apo Dios ta way atonyun mangilulud hinan nahamad an aatyu, at mihamad di pangunudanyun Kristu, ya ta badangan

* **4:9** Hay pohdonan ibaga ya *hulbina*. † **4:10** Mattig din nidugah an ni'hongngilan Paul ay Barnabas hi aat Mark ti limmayaw ay didah din nahhun an numbiyaheandan nummisionari (Ac. 13:13; 15:36-41) ya nipaphod mahkay ad ugwan. Ya henen nunhongngilanda ya himpulu ta duwan tawon di naluh hi engganad ugwan.

da'yun Apo Dios ta innilaonyu nan pohdonah atonyu. ¹³ Ha"in di nanamad hi aat Epaphras ti mahmahluh puntamuanah amaphodanyu, ya nan tatagud Laodicea, ya ad Hierapolis.‡ ¹⁴ Ya alyon Luke an pohpohdon tu'un duktul di apngaon da'yu, ya umat goh ay Demas.

¹⁵ Ya apngao' goh nan i'ibba tu'ud Laodicea, ya namama ay da Nympha§ ya nan tatagun Apo Dios goh an ma'amu'amung hinan abungna.*

¹⁶ Ya lempahyu ay an mamahan ten tudo' ya impehnagyud Laodicea ta mibaha goh hinan tatagun Apo Dios an ma'amu'amung hidi. Ya ba-haonyu goh nan tudo"un epehnagdan da'yu.†

¹⁷ Ya alyonyun Archippus ta papuutanay tamuna ta lopahona nan ipatamun Apu tu'un hiya.

¹⁸ Ha"in an hi Paul di nangitudo' ete:‡ “Olom ya mi'id al'alín da'yuh na. Adiyu aliwan din nabaluda'. Hi Apo Dios ni' di mangipadutu' ay da'yu.”

‡ **4:13** Hay inadagwin ad Laodicea hi engganad Hierapolis ya hi'itangan himpuluy kilomitlu. § **4:15** Hete ya ngadan di babai.

* **4:15** Mi'id di ustuh himba'an din na'amu'amung hidin amatagun Paul, at hay abung di kimmulug di na'amunganda. † **4:16** Hay inadagwin nan babluy ad Laodicea hi engganad Colosse ya nahuluk hi duwampulu ta han duwan kilomitlu. ‡ **4:18** Manu ay waday puntudtud'on Paul ti adi umday pannigna (Gal. 4:13-15), at maligatan an muntudo'. Hiyaat un o"ongol di inatnan nuntudo' hi udumnan letra (Gal. 6:11), ya inatna ta panginnilaan nan mumbaha an hiyay nangipitudo'.

Nan Hapit Apo Dios
Ifugao, Batad: Nan Hapit Apo Dios (Bible)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Batad Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Audio recording © 2012 Hosanna

All rights reserved.

2021-02-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

73caf6e3-622f-5761-a5ec-fa654aef623d